

ВБК 11 Транспортне забезпечення ЗЕД

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Дні занять, час занять, аудиторія: будуть доступні згідно розкладу за посиланням <http://www.ntu.edu.ua/studentam/rozklad/>

Кафедра менеджменту

Лекції проводить

ст.викладач. Артемчук Валентина Олександрівна

Контактна інформація v.artemchuk@ntu.edu.ua
+380442808438

Адреса, номер аудиторії вул. Михайла Омеляновича-Павленка 1, ауд.241

Час консультацій Чт. з 15-00 до 16-30

Практичні заняття проводить

ст.викладач. Артемчук Валентина Олександрівна

Контактна інформація v.artemchuk@ntu.edu.ua
+380442808438

Адреса, номер аудиторії вул. Михайла Омеляновича-Павленка 1, ауд. 257

Час консультацій Чт. з 15-00 до 16-30

Анотація курсу: формування комплексу знань з питань транспортної логістики у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємств та організаційно-правових форм, а на цій основі умінь щодо управління доставкою товарів у ЗЕД різними видами транспорту, обліку особливостей транспорту, комп'ютерною програмою забезпечення процесу керування доставкою.

Предметом вивчення є сукупність засобів, форм, методів, технічних та технологічних елементів міжнародного перевезення, економічного правового регулювання міжнародних перевезень, що забезпечує виконання міжнародних контрактів купівлі-продажу.

Міждисциплінарні зв'язки: викладення матеріалу пов'язане з вивченням наступних освітніх компонентів: управління ЗЕД підприємства, міжнародні транспортні послуги, державне та регіональне управління, міжнародне право.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Модуль 1. Теоретичні та практичні основи транспортного забезпечення ЗЕД

Тема 1 Сутність та значення транспортного забезпечення ЗЕД

Зміст та класифікація транспортних операцій. Транспортні умови зовнішньоторговельних договорів купівлі-продажу. Базові умови постачання товару INCOTERMS-2000.

Вибір виду транспорту та перевізника. Планування і врахування транспортних операцій при підготовці контракту. Види вантажу - генеральні, масові й особливо режимні. Роль транспортного чинника у сфері ЗЕД.

Тема 2 Правове регулювання міжнародних транспортних послуг

Регулювання ЗЕД на світовому рівні.

Міжнародні організації чи інститути, що здійснюють регулювання ЗЕД.

Міжнародні організації та нормативно-законодавчі акти, що регулюють взаємини вантажовласника та перевізника. Розгляд суперечок у Міжнародному комерційному арбітражу.

Модуль 2 Організація транспортного забезпечення ЗЕД

Тема 3 Міжнародні перевезення морським транспортом.

Організація судноплавства під час здійснення міжнародних перевезень. Система управління та організації морських перевезень. Кодекс торговельного мореплавства (КТМ). Форми організації руху суден у торговому судноплавстві. Типи судів. Агентування судів. Агентська винагорода. Митні та міжнародні організації агентів.

Транспортні умови у договорах купівлі-продажу товарів під час морських перевезень. Транспортні документи. Лінійне судноплавство. Поняття, види та зміст коносаментів. Передача коносаменту, отримання та зберігання вантажу в порту призначення. Трампове судноплавство. Фрахтові операції. Рейсовий чартер. Поняття сталійного часу, стейтмента, таймшита, демереджа та диспача. Основні умови фрахтування при тайм-чартері, бербоут-чартері і дімайз-чартері.

Тема 4 Міжнародні перевезення повітряним транспортом.

Основи організації міжнародних повітряних перевезень. Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО) та Міжнародна асоціація повітряного транспорту (ІАТА). Основні положення «Повітряного кодексу» та «Правила міжнародних повітряних перевезень пасажирів, багажу та вантажів». Транспортні умови та бази-постачання у договорах купівлі-продажу. Типові транспортно-експедиторські документи. Система міжнародних вантажних авіатарифів. Принципи ціноутворення.

Тема 5 Міжнародні перевезення автомобільним транспортом

Організація міжнародних автомобільних перевезень. Міжнародні транспортні установи. Митні системи та митні правила при міжнародних автомобільних перевезеннях.

Типові документи та порядок їх оформлення. Тарифи та порядок розрахунків за міжнародні автомобільні перевезення. Транзитна система. Ціноутворення під час автомобільних перевезень.

Тема 6 Міжнародні перевезення залізничним транспортом

Організація залізничних перевезень експортно-імпортних вантажів. Система управління залізничним транспортом та транспортно-експедиторським обслуговуванням. Організація та документація при перевезеннях з країнами-учасницями угоди про пряме залізничне вантажне сполучення. Обов'язки залізниць під час перевезень.

Укладання договору перевезення. Оформлення залізничних накладних та дорожніх відомостей. Супровідні документи щодо виконання митних правил. Відповідальність та штрафи. Термін доставки вантажів. Транзитні тарифи. Порядок здійснення провізних платежів. Угода про міжнародні перевезення (КОТІФ). Основні угоди у сфері міжнародних залізничних перевезень. Документи міжнародного залізничного перевезення. Принципи ціноутворення під час міжнародних залізничних перевезень.

Тема 7 Міжнародні змішані (мультиmodalні) та інтерmodalні перевезення вантажів

Пряме змішане повідомлення, мультиmodalне, інтерmodalне повідомлення. Інтерmodalізм - вираз науково-технічного прогресу (НТП) на транспорті. Транспортотехнологічні системи (ТТС) змішаних та інтерmodalних зовнішньоторговельних перевезень.

Поромні перевезення. Контейнерні перевезення. Система «ступиця та спиця». Безвагонна технологія перевезень (роудрейлерна). Двоюрусні поїзди. Оператор змішаного перевезення. Експедиторські компанії. Відображення транспортних умов у договорах купівлі-продажу. Тарифи при змішаних перевезеннях; фактори, що на них впливають. Види контейнерних тарифів, наскрізна ставка тарифу МТО. Оцінка ефективності змішаних перевезень.

Тема 8 . Перевезення небезпечних вантажів у міжнародному сполученні

Особливості перевезень небезпечних вантажів у міжнародному сполученні. Класифікація небезпечних речовин за Європейською угодою про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів та Законом «Про перевезення небезпечних вантажів». Правила дорожнього перевезення небезпечних вантажів. Характеристика способів перевезення небезпечних вантажів: Умови допуску водіїв до керування транспортними засобами, що перевозять небезпечні вантажі.

Методи контролю: Методи поточного контролю: поточне тестування, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, перевірка домашніх завдань, перевірка індивідуальних завдань. Методи модульного контролю: письмова контрольна робота, підсумкове тестування.

Джерела для вивчення курсу –

- 1 Електронний ресурс бібліотеки НТУ: <http://lib.ntu.edu.ua/catalog/login.html>
- 2 Віртуальне середовище навчання (Google classroom).

Оцінювання

Підсумкова оцінка вивчення дисципліни розраховується з використанням наступних категорій

Поточне тестування та самостійна робота (максимальна кількість балів)						Підсумковий контроль: екзамен / залік	максимальна кількість балів разом	
Модуль 1			Модуль 2					
Активність	Поточне тестування	Модульний контроль	Активність	Поточне тестування	Модульний контроль			
1	2	3	4	5	6	8	9	
Семестр								
						40	100	

Критерії оцінювання: http://vstup.ntu.edu.ua/pro_orhanizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf.

Політика несвоєчасної здачі роботи. поточні та підсумкові контролю проводяться відповідно до графіку освітнього процесу та встановлених Науково-методичною радою НТУ графіків. У випадку неявки здобувача вищої освіти на контроль за поважних причин є можливість індивідуального проведення в узгоджений з викладачем термін за наявністю дозволу деканату.

Повторне складання екзамену у випадку отримання незадовільної оцінки допускається не більше двох разів: один раз – викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету.

Запізнені завдання. При здачі роботи без поважної причини пізніше встановленого терміну оцінка буде знижена на 10 %. Технічні проблеми (поломка обладнання, проблеми з друком) не є поважною причиною для несвоєчасної здачі роботи.

Політика переоцінки. Упродовж тижня після оголошення результатів поточного контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача за роз'ясненням і/або з незгодою щодо отриманої оцінки. У випадку незгоди з рішенням оцінювача щодо результатів семестрового контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача з незгодою щодо отриманої оцінки у день її оголошення. Перескладання семестрового контролю з метою підвищення позитивної оцінки не допускається.

Політика відвідування та / або активності. Відвідування навчальних занять є обов'язковим для здобувача освіти. Невиконання здобувачем освіти завдань, що визначені індивідуальним навчальним планом практичних/семінарських/лабораторних занять, через відсутність на заняттях є підставою для прийняття рішення про недопущення до семестрового контролю. За рішенням декана факультету передбачається надання можливості виконати пропущені завдання за індивідуальним графіком (але не пізніше, ніж до завершення семестрового контролю).

Плагіат, академічна доброчесність: http://vstup.ntu.edu.ua/polozhennyantu_dobroch.pdf.

Порушеннями академічної доброчесності є:

- академічний плагіат;
- фальсифікація;
- списування;
- обман;
- неправомірна вигода;
- хабарництво.

При проходженні контролю (поточного або підсумкового) особа, яка проходить контроль, не має права використовувати будь яку зовнішню (сторонню) допомогу. Якщо оцінювач підозрює особу, що проходить контроль, у використанні недозволених допоміжних засобів, він має право запропонувати їй учинити дії, які б спростували підозру. У разі відмови, списування, використання недозволених допоміжних засобів чи зовнішньої допомоги (обману) результат оцінюється як «незадовільно».

Поведінка в аудиторії. Ноутбуки та портативні пристрої можна використовувати **ВИКЛЮЧНО** з навчальною метою за вказівкою викладача. Неправомірне використання ноутбуків чи кишенькових пристроїв вважатиметься порушенням дисципліни, викладач має право ініціювати відповідні дії. В аудиторії забороняється вживання їжі, напоїв (за винятком води). Здобувачі вищої освіти та викладачі повинні дотримуватися етичних норм поведінки.

Здобувачам вищої освіти з обмеженими можливостями або особливими потребами слід звернутися до деканату та обговорити з викладачем питання організації навчання (до початку семестру).

При виникненні у здобувача вищої освіти проблем зі здоров'ям, які можуть заважати навчання (напружені стосунки, посилене занепокоєння, вживання заборонених речовин, почуття слабкості, труднощі з концентрацією уваги та/або відсутність мотивації) слід звернутися до медичного закладу та повідомити про це деканат.

Свої скарги, пропозиції, зауваження та повідомлення про наявність конфліктних ситуацій в рамках освітніх програм здобувачі можуть надсилати електронною поштою за адресою: general@ntu.edu.ua, або скористатися скринькою довіри, яка розміщена при вході в університет.

E-mail звернень до психологічної служби: philosophy@ntu.edu.ua.

Зв'язок з викладачем: e-mail: y.artemchuk@ntu.edu.ua тел.: +380442808438

Рекомендована література:

Основна:

1. Кунда Н.Т. Організація міжнародних автомобільних перевезень: навч. посібник. – К.: Видавничий Дім "Слово», 2010. – 464 с.
2. Дмитриченко М.Ф. Міжнародні перевезення: навч. посібник / М.Ф. Дмитриченко, І.А. Вікович, І.Л. Самсін, Р.В. Зінько. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 308 с.
3. Галкін А.С. Міжнародні перевезення : теорія та практика : навч. посібник : у 2 кн. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, – Кн. 1 / А. С. Галкін, В. П. Левада, Ю. А. Давідіч, Н. В. Давідіч, К. Є. Вакулєнко. – 2018. – 182 с.

4. Система договорів перевезення за новим законодавством України / І.В. Безлюдько // Право України. — 2016. — № 9. — С. 46–50.
5. Світове господарство в умовах глобалізації: Монографія / Кол. авт.; за ред. П. С. Олійника, К. П. Яценка, В. К. Набарицької. — К.: Видав.-поліграф. центр —Київ. ун-тл, 2014. — 145 с.
6. Міжнародні перевезення : теорія та практика : навч. посібник : у 2 кн. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. — Харків :ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2018 – . Кн. 1 / А. С. Галкін, В. П. Левада, Ю. А. Давідіч, Н. В. Давідіч, К. Є. Вакуленко. — 2018. — 182 с.
7. Митна справа: Практикум: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 Економіка / Т. В. Іванова ; КПП ім. Ігоря Сікорського. —Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. — 162 с.
8. **Законодавча та нормативна база:**
9. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16 квітня 1991 р. №959 –ХП (зі змінами).
10. Про транспорт: Закони України від 10.11.94 232/94-ВР // Закон України. — К., 1993.
11. Про залізничний транспорт: Закони України від 04.07.96 // Закон України. — К., 1992.
12. Про автомобільний транспорт: Закон України, від 05.04.01 № 2344-III Закони України. — К., 2002.
13. Про комплексну програму утвердження України як транзитної держави у 2000– 2010 роках: Закони України від 07.02.02; 3022-III Закони України. — К., 2002.
14. Про транзит вантажів: Закон України від 20.10.99 // Закони України. — К., 2002.
15. Про транспортно-експедиторську діяльність: Закон України в д 01.07.04 1955// Відомості Верховної Ради (ВВР), 2004, 52, ст. 562.
16. Митний Кодекс України від 13 березня 2012 р. №4495–VI (зі змінами та доповненнями).
17. Порядок заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 травня 2012 року №651.
18. Наказ Міністерства фінансів України від 15.06.2015 № 552 «Про затвердження Порядку обліку осіб, які здійснюють операції з товарами».
19. Угода про асоціацію між Україною та ЄС від 21.03.2014 року.
20. Кодекс торговельного мореплавства від 23.05.1995 № 176/95-ВР – 91 с.
21. **Електронні ресурси:**
22. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>
23. Офіційний сайт торгово-промислової палати України, URL: <http://www.ucci.org.ua/ua/main.html>
24. Офіційний сайт Міжнародної торгової палати, URL: <http://www.iccwbo.org/>
25. Офіційний сайт Світового Банку в Україні. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
26. Офіційний сайт Світового економічного форуму. URL: <http://www.weforum.org/issues/global-competitiveness> .
27. Терміни Інкотермс 2020. URL: <https://incoterms2020.com.ua/terms>
28. UNCTAD. URL: <http://unctadstat.unctad.org/>
29. Міжнародна морська організація (ИМО). URL: <https://mtu.gov.ua/content/mizhnarodna-morska-organizaciya-imo.html> -
30. Міжнародна організація цивільної авіації (ICAO). URL: <https://mtu.gov.ua/content/mizhnarodna-organizaciya-civilnoi-aviacii.html>
31. Міжурядова організація з міжнародних залізничних перевезень (OTIF). URL: <http://otif.org/en/> -
32. Міністерство інфраструктури України. URL: <http://mtu.gov.ua/>